

ΝΤΕΦΙ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

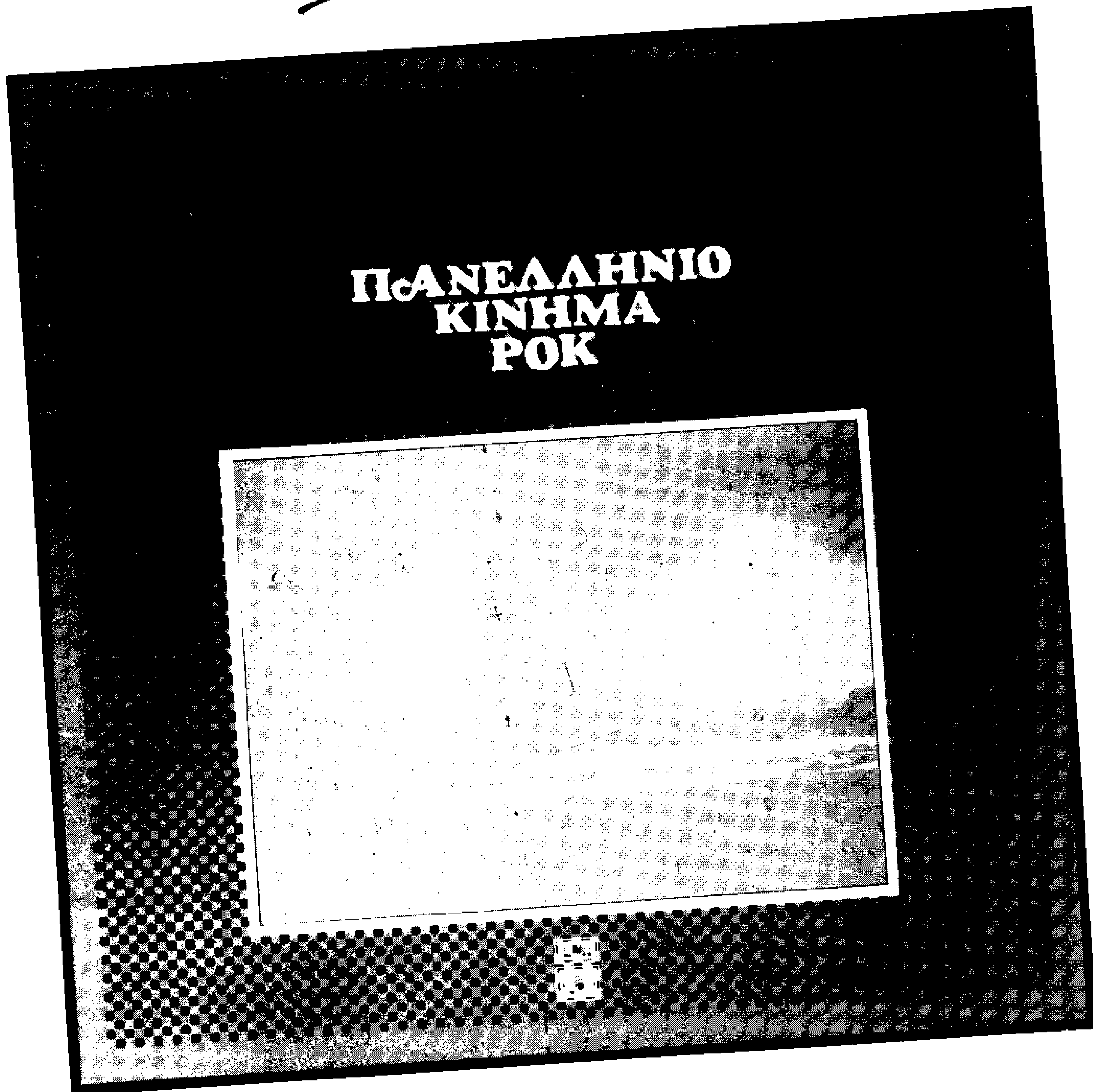

ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΕΣ • ΓΛΥ-
ΚΕΡΙΑ: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ • ΤΑ ΤΡΑ-
ΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ • ΜΑ-
ΝΩΛΗΣ ΡΑΣΟΥΛΗΣ: ΑΥΤΟΣΥ-
ΖΗΤΗΣΗ • ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ 5
ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ BELUSHI • ΚΟΥ-
ΤΣΟΒΛΑΧΟΙ/ΒΛΑΧΟΙ • ΡΟΚ ΣΗ-
ΜΑΙΝΕΙ ΔΙΣΚΟΙ • ΠΑΛΙΟΙ ΟΡ-
ΓΑΝΟΠΟΙΟΙ • ΟΙ ΑΜΑΝΕΔΕΣ •
ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΡΝΕΣ: ΜΠΑΛΑΜΟΣ
• ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΜΠΑΡ ΜΕ ΡΕ-
ΜΠΕΤΙΚΑ • ΔΙΣΚΟΙ ΚΑΙ ΒΙΒ-
ΛΙΑ • ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ • 100 ΔΡΧ

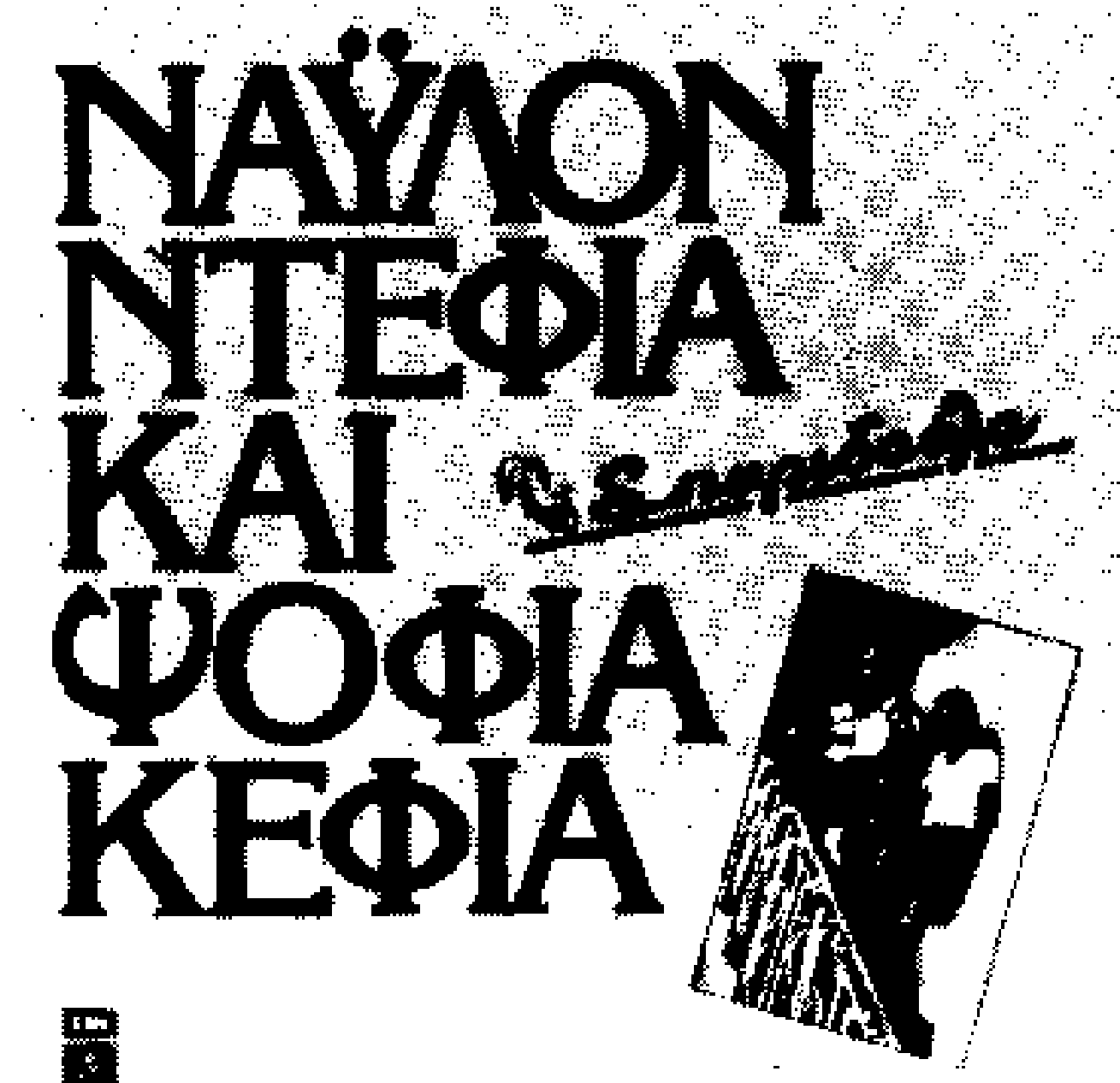

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΚΙΝΗΜΑ ROCK**

ΟΛΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΟΚ
ΤΩΡΑ Σ' ΕΝΑ ΔΙΣΚΟ

ΜΟΥΣΙΚΕΣ
ΤΑΞΙΔΙΕΣ

ΝΑΪΛΟΝ
ΝΤΕΦΙΑ
ΚΑΙ *Σαμπίλα*
ΦΟΦΙΑ
ΚΕΦΙΑ

ΣΤΥΡΙΑ ΟΥΔΟΥΛΑ

ΦΑΤΜΕ

"ΕΝ ΛΕΥΚΩ"
ΠΑΛΟΣ ΕΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ &
ΑΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΟΙ

ΧΑΝΟΜΑΙ ΓΙΑΤΙ
ΡΕΜΒΑΖΟ

ΝΤΕΦΙ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΔΗΜΑΚΗ 3 ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ
ΤΗΛ. 3645.582
ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΛ. 8643.852

ΕΚΔΟΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΣΙΠΑΓΛΗΣ
ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΑΚΗΣ ΠΑΝΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗΣ
ΤΑΣΟΣ ΦΑΛΗΡΕΑΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΩΡΤΖΗΣ
ΘΟΔΩΡΗΣ ΜΑΝΙΚΑΣ
ΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΙΩΡΓΗΣ ΕΞΑΡΧΟΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΟΜΟΙΡΑΣ
ΑΚΗΣ ΛΑΔΙΚΟΣ
ΣΤΕΜΗ ΣΚΟΥΡΛΕΤΟΥ
ΝΙΚΟΣ ΣΑΒΒΑΤΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΣΟΝΑΣΙΟΣ
ΜΑΝΩΛΗΣ ΡΑΣΟΥΛΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΦΑΛΗΡΕΑΣ
ΓΙΩΡΓΗΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
Εθνάρχου Μακαρίου 30

ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΩ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΙΑΜΠΟΥΡΗΣ

ΓΡΑΦΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΝΤΟΡΑ ΡΙΖΟΥ
ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΔΕΛΙΑΛΗΣ
(έκτακτη συμμετοχή)

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΙΔΕΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΟΥΛΙΟΥ 10

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Grapha TAMI
ΚΑΡΑΟΛΗ 21
ΝΕΑ ΧΑΛΚΗΔΩΝΑ
ΤΗΛ. 2513.308

ΑΤΕΛΙΕ

Κ. ΦΑΤΣΕΑΣ
ΖΥΜΠΡΑΚΑΚΗ 15

ΤΕΥΧΟΣ 4

12-1/83

ΤΙΜΗ 100 ΔΡΧ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	1
ΣΧΟΛΙΑ	3-9
ΓΛΥΚΕΡΙΑ: ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ	11-14
ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ	15-17
ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΕΣ	19-28
ΡΟΚ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΔΙΣΚΟΙ	29-30
ΜΑΝΩΛΗΣ ΡΑΣΟΥΛΗΣ: ΑΥΤΟΣΥΖΗΤΗΣΗ	31-33
Ο ΑΜΑΝΕΣ	34-37
ΧΑΡΙΣΤΙΚΗ ΒΟΛΗ	38
ΟΙ ΚΟΥΤΣΟΒΛΑΧΟΙ - ΒΛΑΧΟΙ	39-43
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ	44-45
ΚΑΛΑΝΤΑ	46-47
ΣΙΝΕΜΑ: ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΡΝΕΣ	48-49
ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ 5 ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ JOHN BELUSHI	50-54
Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	55-58
ΟΡΓΑΝΟΠΟΙΟΙ: ΣΙΜΟΣ ΣΚΕΝΤΕΡΙΑΔΗΣ	59-61
ΜΠΑΡ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΑ	62-63
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	65-66
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ	68-69
ΔΙΣΚΟΚΡΙΤΙΚΗ	70-76
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΝΤΕΦΙ	77-80

Το Ντέφι σας εύχεται με κέφι
και μ' ένα πρόσθετο ογκοδέπλο
L.H.N.H ΧΡΟΝΙΑ

Φωτόγραφίες εξωφύλλου: Η Γλυκερία στη συναυλία του Λυκαβηττού
στις 3 Σεπτεμβρίου '82 (φωτ. Προβολή). Οι Μουσικές Ταξιαρχίες (φωτ.
Προβολή). Σχεδίαση εξωφύλλου: Σ. Δελιαλής

Συνδρομές:

Εσωτερικού για ένα χρόνο 1.200 δρχ.
Για έξη μήνες 600 δρχ.
Επιχειρήσεις 2.500 δρχ.
Σπουδαστές Ωδείων 900 δρχ.

Εμβάσματα - Επιταγές:
Γιάννης Διαμαντόπουλος
Εθνάρχου Μακαρίου 30
Λυκόβρυση

ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ ΜΕΧΡΙ ΤΟ
ΔΙΑΛΕΓΜΕΝΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΛΑΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

BELLE MAISON

ΦΩΚΑΙΑΣ 6 (ΠΛ. ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ) τηλ. 8819830-8837752

και ενώ η ποιότητα στη γνωστή σας ατμόσφαιρα
παρμένει, ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΜΑΣ ΣΑΣ ΠΡΟΔΙΑΘΕΤΟΥΝ
ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ...

BELLE MAISON

ΓΙΑ ΝΑ ΑΡΧΙΣΕΤΕ ΕΝΑ ΠΛΟΥΣΙΟ ΒΡΑΔΥ
ΜΕ ΤΟ ΠΙΟ ΑΝΕΞΟΔΟ ΦΙΝΑΛΕ

τραγουδούν:

ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΜΑΡΙΑ ΚΑΓΙΑΦΑ

ΣΑΝΤΥ ΚΑΡΑΙΣΚΟΥ Κ.ΔΑΒΒΕΤΑΣ

παιζουν:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ - ΕΛΕΝΗ ΚΑΛΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ
(ακορντεον) (κλαρινο)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΘΙΕΛΗΣ - ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΡΜΑΓΟΣ
(μπασο) (ακουστ. κιθαρα)

Τ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ - Σ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ - Ζ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ
(ντραμς) (μπουζουκι) (μπαγλαμαδακι)

ΤΙΜΗ ΦΑΓΗΤΟΥ δρχ. 750

ΤΙΜΗ ΠΟΤΟΥ δρχ. 450

ΝΕΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

ΓΙΟΡΤΕΣ '82

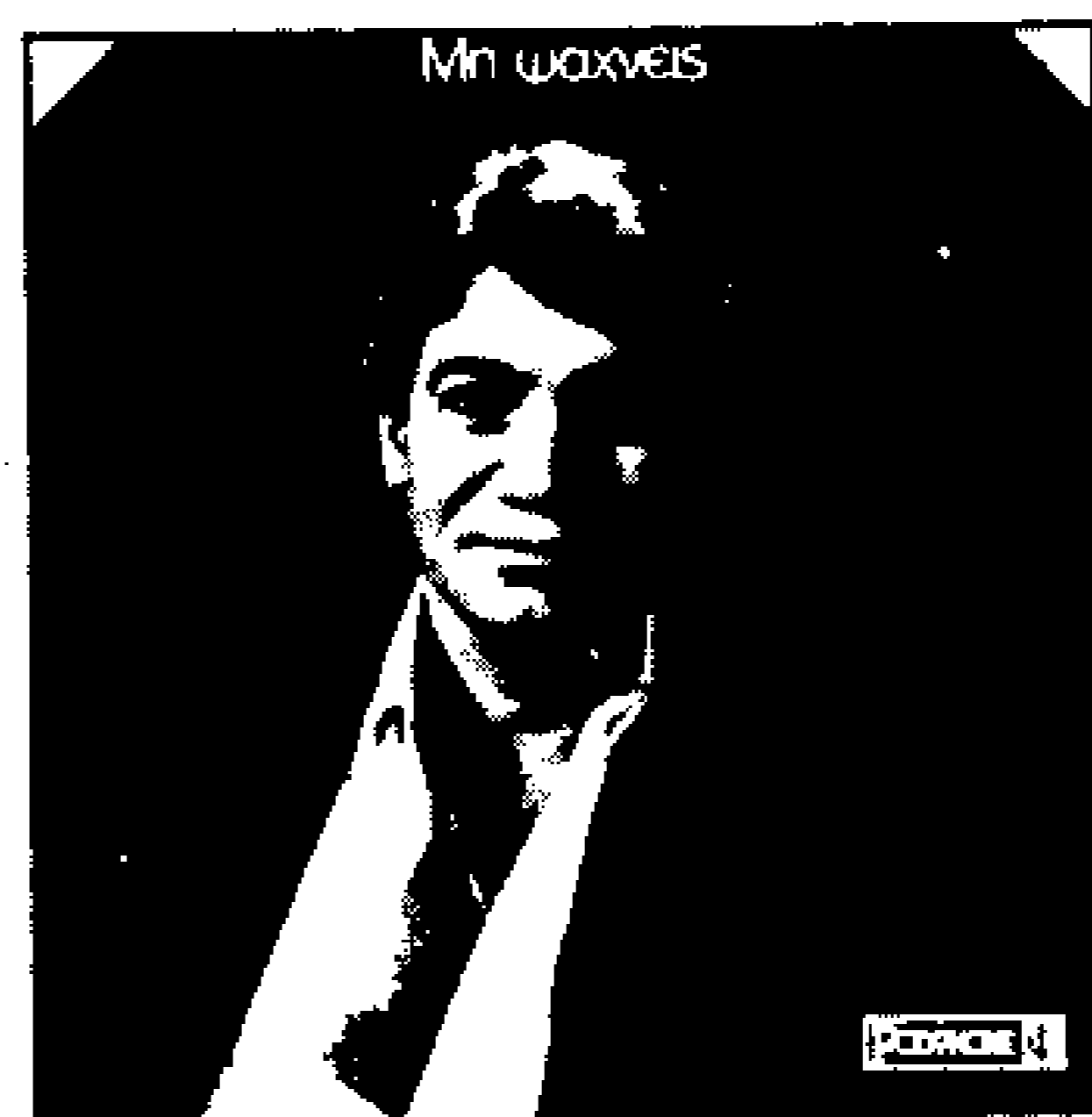
Φωτεινή Μαυράκη
16 ΧΡΟΝΙΑ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Αμαλία
ΞΕΡΕΙΣ ΚΑΤΙ...

Γιώργος Κυράνος
ΤΡΑΓΟΥΔΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Σάββας Κιουλάνης
ΜΗ ΨΑΧΝΕΙΣ...

**ακομη σας θυμιζουμε
τις μεγαλες επιτυχιες μας**

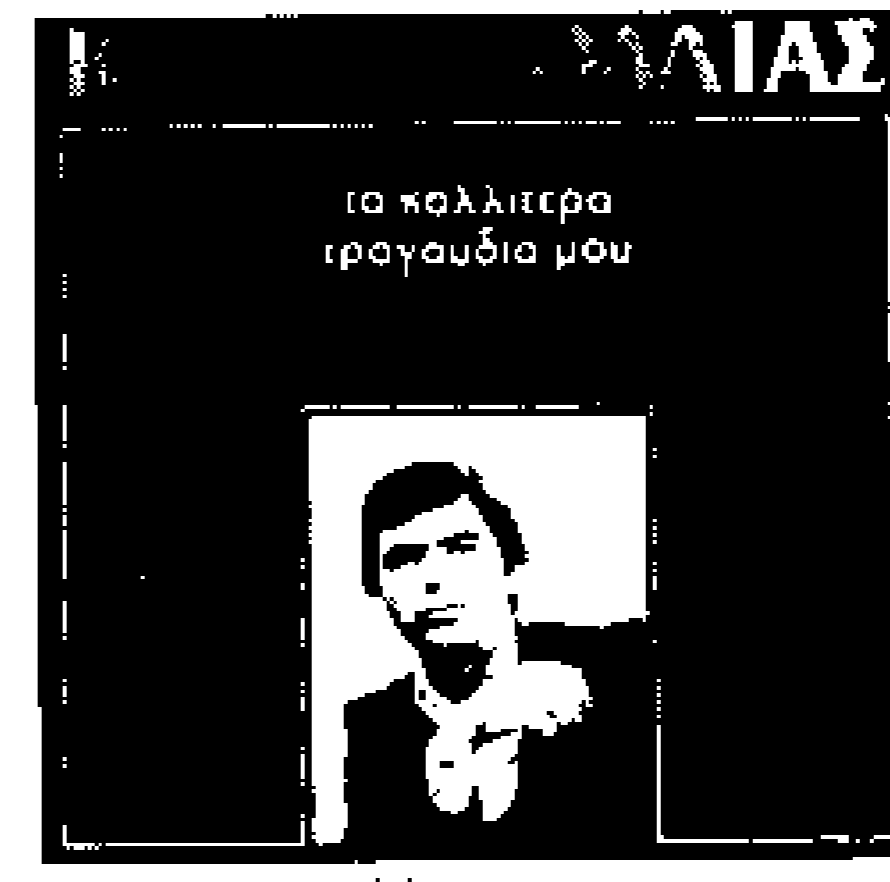
Γιώργος Μαργαρίτης
«ΠΩΣ ΝΑ ΣΕ ΞΕΧΑΣΩ»

Γιώργος Σαλαμπασης
«ΠΑΡΑΠΟΝΟ»

Δημήτρης Κοντολάζος
«ΑΝ Μ' ΑΓΑΠΟΥΣΕΣ ΛΙΓΟ»

Κώστας Κάλλιας
ΤΑ ΚΑΛΙΤΕΡΑ ΜΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΣΕ ΔΙΣΚΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΣΕΤΕΣ

...στόν παλμό του σημερινού λαϊκού τραγουδιού

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

του Γιώργου Κοντογιάννη

15

Πρωτοδιάβασα τον όρο «ήχος της Ομόνοιας» σε μια συνέντευξη του Μάνου Λοΐζου, πριν από ένα δυο χρόνια, όταν ήδη είχε διαμορφωθεί μια καινούργια τάση, ας την πούμε έτσι, στο λαϊκό τραγούδι την οποίαν πλάσαραν οι μικρές και συνήθως μικρόβιες εταιρίες δίσκων που βρίσκονται γύρω από την Ομόνοια. Απ' το γεγονός αυτό νομίζω χρησιμοποιήθηκε κατ' αρχάς η ονομασία της ιστορικής πλατείας της Αθήνας για να χαρακτηρίσει την κατηγορία αυτή των τραγουδιών. Ένας δεύτερος λόγος είναι ότι η Ομόνοια είναι η πιο γνωστή λαϊκή πλατεία της πρωτεύουσας και το ύφος των τραγουδιών για τα οποία θα γίνει λόγος παρακάτω παραπέμπει κατ' ευθείαν στο ύφος και στο «χρώμα» της πλατείας Ομόνοιας.

Μια και δεν έχουμε λοιπόν άλλο μουσικολογικό όρο ας χρησιμοποιήσουμε και μείς τον όρο τραγούδια της Ομόνοιας κι όχι «ήχος της Ομόνοιας», γιατί μου φαίνεται ότι ο πρώτος ανταποκρίνεται περισσότερο στο θέμα. Τα τραγούδια της Ομόνοιας πραγματικά δεν βρίσκω να διαφέρουν στον ήχο από τα τραγούδια των εταιριών δίσκων που είναι στο Σύνταγμα, στη Λεωφόρο Μεσογείων ή στον Περισσό. Διαφέρουν στο χαρακτήρα, στο «επίπεδο», στη μουσική τους φόρμα και σε διάφορες άλλες λεπτομέρειες που μπορούν πολύ εύκολα να μας παραπλανήσουν.

Μετά απ' αυτόν το δυσανάλογο πρόλογο, ας προχωρήσουμε σε μια πρώτη και αναγκαστικά

πρόχειρη απόπειρα να δούμε τι είναι τα τραγούδια αυτά.

Ας απαριθμήσουμε πρώτα -πρώτα μερικά ονόματα συνθετών και τραγουδιστών για να μπορέσουμε να είμαστε σαφέστεροι για το τι περικλείει ο όρος τραγούδια της Ομόνοιας. Ο Τάκης Σούκας, είναι σήμερα ο κορυφαίος, ο πιο παραγωγικός και ο πιο σουζεδιάρης συνθέτης στην κατηγορία αυτή (έρωτά μου αγιάτρευτε με τον Κόλλια και πολλά άλλα). Ο Τάκης Μουσαφίρης κατηφόρισε κι αυτός την Πανεπιστημίου και βγάζει δίσκους με την Πίτσα Παπαδοπούλου και τη Ρίτα Σακελλαρίου. Ο Μπάμπης Μπακάλης, ο άλλοτε (αλλά και τώρα, εν μέρει) σπουδαίος συνθέτης, που έγραψε μερικά καταπληκτικά ζεϊμπέκικα για τον Καζαντζίδη, κι αυτός εδώ βρίσκεται πλέον. Ο Βασίλης Βασιλειάδης, ο Νάκης Πετρίδης, ο Ρεπάνης, ο Κατινάρης, ο Κάξος, ο Μπουρνέλλης, είναι μερικοί ακόμα από τους συνθέτες που όχι μόνο συνεργάζονται με τις μικρές εταιρίες αλλά γράφουν και τραγούδια, που ανταποκρίνονται στο γενικό χαρακτηρισμό «της Ομόνοιας». Άλλοι γνωστοί τραγουδιστές —εκτός απ' αυτούς που αναφέρονται παραπάνω— είναι ο Μαργαρίτης (είναι στη μόδα φέτος αυτός), ο Πόλυς Κερμανίδης, ο Αγγελόπουλος, ο Ξανθάκης, η Γωγώ Θεοδώρου, ο Ζαγοραίος και πάνω απ' όλους ο Μάκης Χριστοδουλόπουλος, ο τραγουδιστής με τις μεγαλύτερες φωνητικές (αλλά και εκφραστικές, μου φαίνεται) δυνατότητες τα τελευταία χρόνια.

Στην «περιοχή» μας βρίσκονται πλέον και η Καίτη Γκρέυ και η Γιώτα Λύδια και ποιος ξέρει πόσοι ακόμη γνωστοί και άγνωστοι που μου διαφεύγουν αυτή τη στιγμή.

Από μια πρώτη ματιά στον κατάλογο, διαπιστώνει κανείς ότι στις εταιρίες της Ομόνοιας έχουν καταφύγει όλοι σχεδόν οι εκπρόσωποι του λαϊκού τραγουδιού, αυτοί που —καλά, άσχημα— συνεχίζουν αυτή την παράδοση και σήμερα.

Ως το 1965-66 περίπου οι άνθρωποι αυτοί (όσοι είχαν ήδη βγει στο επάγγελμα) στεγάζονταν στην Κολούμπια κυρίως και μερικοί στην Οντεόν-Παρλοφών. Από τότε μεσολάβησαν διάφορα γεγονότα: Ο Τάκης Λαμπρόπουλος αποχώρησε από την διεύθυνση της Κολούμπια, πέθανε ο Μίνως Μάτσας, βγήκε το «έντεχνο» και το «Νέο Κύμα» και ακολούθησε το ελαφρολαϊκό, που εκτόπισαν από το ρεπερτόριο των μεγάλων εταιριών (τώρα είναι επτά) το λαϊκό τραγούδι. Μόνο ο Καζαντζίδης, όσο έβγαζε δίσκους, εξακολουθούσε να επιβάλλει τα τραγούδια του.

Αυτά βέβαια είναι όλα κάπως σχηματικά για τις ανάγκες της συνεννόησής μας και της οικονομίας αυτού του κατατοπιστικού σημειώματος. Διευκρινίζω λοιπόν από τώρα ότι στις μικρές εταιρίες δεν βγαίνουν μόνο λαϊκά τραγούδια αλλά και διάφορα ελαφρολαϊκά και ότι στις μεγάλες βγαίνουν και μερικά λαϊκά ή μερικά με στοιχεία του λαϊκού τραγουδιού (Μητροπάνος, Αλεξίου, Νταλάρας και άλλοι). Χρειάζεται λοιπόν κάποιο ξεμπέρδεμα η δουλειά κι ας πιάσουμε το κουβάρι.

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Αρχίζουμε από κάπου μακριά για να δούμε —έστω πρόχειρα— πώς ξεκινάει και πού βρίσκεται όλη αυτή η φοβερή μουσική παράδοση που υπάρχει στην Ελλάδα. Η ελληνική μουσική παράδοση είναι, λοιπόν, ενταγμένη στη μεγάλη μουσική μονοφωνική παράδοση της ανατολής. Αυτό σημαίνει ότι η μουσική αυτή εξελίχθηκε μέσα στους αιώνες μόνο ως προς το μελωδικό της σκέλος (άλλωστε ως το μεσαίωνα δεν υπήρχε πουθενά η έννοια της πολυφωνίας και της αρμονίας όπως την εννοούμε σήμερα). Έχουμε δηλαδή «οριζόντια» επεξεργασία της μουσικής (μελωδίας) που αναπτύσσεται και πλουτίζεται διαδοχικά μέσα στο χρόνο. Αυτό μπορεί να γίνει κατανοητό αν πούμε ότι η δυτική πολυφωνική μουσική είναι δουλεμένη «κάθεται» δηλαδή έχουμε:

τ α υ τ ό χ ρ ο ν η συνήχηση πολλών μουσικών φθόγγων που δημιουργούν το καλλιτεχνικό αποτέλεσμα. Το βάρος στη δυτική μουσική έπεσε στην αρμονία και όχι στη μελωδία. Υπάρχουν επί παραδείγματι σπουδαία συμφωνικά έργα, που οι μελωδίες τους δεν έχουν —από μόνες τους— κανένα ενδιαφέρον.

Και σήμερα —κατά τη γνώμη του γράφοντος— αυτή είναι η ουσιώδης διαφορά ανάμεσα στο λαϊκό τραγούδι και στις διάφορες άλλες μουσικές. Στην περίπτωση που μας ενδιαφέρει: ανάμεσα στο λαϊκό τραγούδι απ' τη μια μεριά και στο λεγόμενο έντεχνο, ελαφρό ή ελαφρολαϊκό από την άλλη.

Οι άνθρωποι που γράφουν και τώρα λαϊκό τραγούδι είναι σίγουρο πως έχουν γνώση της

μελωδικής παράδοσης. Όμως, όχι γνώση με την έννοια της συσώρευσης πληροφοριών, αλλά αίσθησης, καλλιέργεια και επάρκεια. Είναι ζυμωμένοι με τη μουσική αυτή και καταλαβαίνουν, όχι πια βέβαια τα μικροδιαστήματα των τόνων και άλλα χαρακτηριστικά στοιχεία της παλιότερης μουσικής, αλλά σίγουρα όλες αυτές τις λεπτές και πάρα πολλές διακυμάνσεις της μελωδίας και τους κώδικες πάνω στους οποίους —με πολύ μεγάλη αυστηρότητα, όσο κι αν αυτό δεν φαίνεται για σίγουρο— γράφεται. Και δεν εννοώ μόνο τους «δρόμους».

Ένας μουσικός που δεν τα ξέρει αυτά, που δεν τα έχει βιώσει, που δεν έχει «γεμίσει τ' αυτί του» —όπως λένε οι ίδιοι στη γλώσσα τους— δεν μπορεί ούτε να εννοήσει, ούτε καν να γράψει, ούτε και να αποδώσει τα λαϊκά τραγούδια.

Τα αντίστροφα φυσικά ισχύουν γι' αυτούς που γράφουν λαϊκοφανή, έντεχνα κλπ. Είναι βέβαιο ότι δεν έχουν την επάρκεια του λαϊκού μουσικού. Φοβάμαι, προσωπικά, ότι δεν είναι επαρκείς ούτε και στον τομέα της έντεχνης δυτικής πολυφωνικής μουσικής.

Η μεγάλη πλειοψηφία των τραγουδιών που εκδίδουν σήμερα οι μεγάλες εταιρίες δίσκων μπορούν να καταταγούν μ' ένα συγκεκριμένο κριτήριο σε μια κατηγορία: Είναι τραγούδια «ελαφρά», δηλαδή με απλή ή απλοϊκή μελωδία, που άλλοτε παρουσιάζονται με το δικό τους πρόσωπο και άλλοτε μασκαρεμένα σαν «έντεχνα», «μπαλάντες» ή ελαφρολαϊκά. Η σχέση που έχουν τα τραγούδια αυτά με το λαϊκό τραγούδι δεν αφορά την ουσία τους, δηλαδή τη μελωδική πρωτοτυπία και επεξεργασία, αλλά διάφορα χρώματα που δανείζονται από το λαϊκό: το μπουζούκι, τους λαϊκούς τραγουδιστές και μερικές φορές και τους ίδιους τους «δρόμους» του λαϊκού τραγουδιού, που από μόνι τους, όμως, δεν φτάνουν για να χαρακτηρίσουν ένα τραγούδι λαϊκό, απλώς του δίνουν ώρες-ώρες ένα εξωτικό χρώμα.

Τα τραγούδια της Ομόνοιας είναι ακριβώς η άλλη μεγάλη κατηγορία. Είναι τραγούδια που εντάσσονται στην ανατολική μονοφωνική παράδοση —τουλάχιστον τα πιο πολλά απ' αυτά— σύμφωνα με όσα λέγαμε παραπάνω.

ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΗ

Ξεκνάμε λοιπόν από δω και κάτω τα «έντεχνα» και τα φανερά ελαφρά και πάμε στα λαϊκά, αυτά που κυρίως βγαίνουν στην Ομόνοια. Για την διευκόλυνσή μας τα χωρίζουμε σε τρεις κατηγορίες:

1. Είναι τα λαϊκοδημοτικά, αυτά που αποτελούν το άνοιγμα του δημοτικού στο λαϊκό, δηλαδή τα συρτοτσιφτετέλια και οι λαϊκοδημοτικοί αμανέδες. Είναι τα τραγούδια που γράφει ο Κόρος, που τραγουδούν ο Χριστοδουλόπουλος, ο Σκαφίδας, η Βάσω Χατζή και πάρα πολλοί άλλοι.

2. Είναι κατόπιν αυτά που πλησιάζουν στην άποψη που έχουμε για τα «σκυλάδικα τραγούδια» (Ξανθάκης, Αγγελόπουλος, Ζαγοραίος και άλλοι). Αυτά προέρχονται από το λαϊκό του Καζαντζίδη.

3. Τέλος είναι και μια τρίτη κατηγορία λαϊκών και ελαφρολαϊκών που ρέπουν προς τον Πάριο. Και μιλάω και για πραγματικούς λαϊκούς μουσικούς, οι οποίοι, για διάφορους λόγους (πολιτιστικούς, κοινωνικούς κτλ.) έχουν επηρεαστεί από το δυτικότροπο ελαφρό τραγούδι και σκαρώνουν μελωδίες

—πολλές φορές ενδιαφέρουσες— τύπου «ξευγενισμένες», χωρίς πολλά ανατολίτικα κόλπα μέσα. Προς το παρόν είναι δύσκολο να αναφέρω για την κατηγορία αυτή τραγουδιστές κτλ. γιατί θα μπερδευτούμε χειρότερα.

Όπως καταλαβαίνει πολύ εύκολα ο ακροατής των τραγουδιών αυτών όχι μόνο δεν υπάρχουν στεγανά στις τρεις παραπάνω κατηγορίες, αλλά είναι συγκοινωνούντα δοχεία. Το σώσε γίνεται! Ακούς ένα κομμάτι του Σούκα εντελώς ανατολή κι ακούς κι ένα άλλο ελαφρότατο. Το ίδιο συμβαίνει και με τον Πολυκανδριώτη που έγραψε φέτος το καταπληκτικό «Τα πήρες όλα» με το Διονυσίου. (Στον ίδιο δίσκο ο Διονυσίου λέει και... Ιγνατιάδη). Το ίδιο και με το Μουσαφίρη και με τον Παπαβασιλείου ακόμα και με το Νικολόπουλο, που έχει περάσει πια σε μια συνειδητή φάση τσιφτετελοποιού και που γράφει και διάφορα μπαλαντοειδή.

Για συνθέτες όμως με αξία —όπως οι τέσσερις παραπάνω— δεν υπάρχει θέμα. Και τα ελαφρά τους έχουν ενδιαφέρον γιατί είναι υπονομευμένα από την ανατολή. Γιατί έχουν θητεύσει στη μελωδία και ξέρουν να γράφουν μελωδίες ωραίες έστω κι αν εμφανίζονται ως ελαφρές. (Μερικές φορές συμβαίνει το αντίστροφο. Ελαφρές και αδιάφορες μελωδίες εμφανίζονται σαν λαϊκά τραγούδια. Στις κακές περιπτώσεις αυτές έχει επέμβει ο τραγουδιστής, έχει ρίξει δυο τζαρκάντζες και τους έχει δώσει άλλο ύφος. Έχει επέμβει ο μπουζουξής κι έχει κάνει τέτοια στολίδια, που ούτε στον ύπνο του δεν τάχε δει ο συνθέτης).

Στην Ομόνοια ωστόσο γράφουν και εκδίδουν

Κώστας Κόλλιας

Μάκης Χριστοδουλόπουλος

τραγούδια άνθρωποι που δεν ανήκουν στο λαϊκό. Είναι μικροαστικής κουλτούρας, με κακό γενικά γούστο, όπως είναι άλλωστε και οι περισσότεροι από τους λαϊκούς μουσικούς. Η γνώση της ουσίας του λαϊκού τραγουδιού τους αυθεντικούς τους σώζει. Όταν λείπει η βαθειά γνώση βγαίνουν ο Φλωρινιώτης κι ο Καφάσης. Στα ονόματα των μουσικών που διαβάσατε ως τώρα δεν περιλαμβάνεται η κατηγορία των άσχετων. Άλλωστε είναι και οι λιγότερο γνωστοί και μάλλον αποτυχημένοι.

Το αποτέλεσμα, τώρα όλου αυτού του αναγκατεμένου πράγματος είναι να βγαίνουν εκατοντάδες και χιλιάδες κακόγουστα τραγούδια. Γι' αυτό και με την πρώτη ματιά τα απορρίπτει μια μεγάλη μερίδα ακροατών συλλήβδην. Το πρόβλημα συνεπώς, για όσους από μας έχουν κάποια σχέση με τα τραγούδια αυτά και τ' αγαπούν, είναι να βρίσκουμε κάθε φορά τι έχει ενδιαφέρον, ποια τραγούδια δηλαδή έχουν μια πρωτότυπη μελωδία (αυτά μπορεί να τα φτιάξει αλλά και να τα αγαπήσει και να τα καταλάβει όποιος έχει αυτή την ειδική καλλιέργεια πάνω στο λαϊκό τραγούδι) ή έστω ποια απ' αυτά έχουν κάποια ενδιαφέροντα στοιχεία. Δυστυχώς δεν είναι πάρα πολλά. Παρ' όλο όμως το μπερδεμα οι «φυσικοί» ακροατές των τραγουδιών αυτών κάνουν αυτές τις επιλογές —εμείς απλώς ακολουθούμε.

Καταλαβαίνω ότι το μπερδεμα αυτό —και σε μένα ασφαλώς που αποπειράθηκα να τα γράψω αυτά τα πράγματα— είναι μεγάλο. Δεν θα ήθελα όμως εν τέλει να ξεπέσω στη βολική κοινοτυπία ότι «δεν υπάρχουν καλά και κακά είδη· υπάρχουν καλά και κακά τραγούδια». Δεν είναι σωστό αυτό. Ελαφρά τραγούδια υπάρχουν ελάχιστα καλά. Ρεμπέτικα όμως χιλιάδες. Και τα δημοτικά είναι σχεδόν όλα υπέροχα! Υπάρχουν τάσεις που έχουν ενδιαφέρον, υπάρχουν και μόδες που είναι απαίσιες.

Υπάρχει το έντεχνο που είναι αδιέξοδο, ό,τι και να λένε κι ας χτυπιώνται κάτω. Υπάρχει το ελαφρολαϊκό που έχει το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον που όλοι μας ξέρουμε.

«Εδώ και τώρα» υπάρχει το λαϊκό. Κάτω κει στην Ομόνοια, με τις πιο αντίξοες συνθήκες που σημειώθηκαν ποτέ στην ιστορία του, ερήμην της επίσημης κουλτούρας, στο περιθώριο για μια ακόμα φορά, και βομβαρδιζόμενο με χιλιάδες αποπροσανατολιστικές πολιτιστικές και άλλες πληροφορίες, κομμένο απ' το ραδιόφωνο κι από τους μικροαστούς κουλτουριάρηδες των μεγάλων εταιριών, υπάρχει, αναπνέει, ζει αληθινά και εξελίσσεται, προσφέροντάς μας κάθε τόσο και μια έκπληξη.

Αν δεν υπάρξουν όχι μόνο ταλαντούχοι — τέτοιοι υπάρχουν— αλλά έξυπνοι, ευαίσθητοι, εργατικοί και ταπεινοί «έντεχνοι», (αθροιστικά) τα ίδια θα λέμε και σε μερικά χρόνια, θα υπάρχει μόνο το λαϊκό τραγούδι ούτως ή άλλως και τίποτε άλλο. Τέχνη χωρίς παράδοση, έτσι στον αέρα, δεν γίνεται. Παράδοση, όχι επιστροφή στις ρίζες και σαντούρια και σαχλαμάρες, αλλά ένταξη στο μουσικό σύστημα που υπάρχει. Αλλιώς —μάλλον έτσι κι αλλιώς— θα υπάρχει το λαϊκό και το ροκ, που έρχεται κουρελιάρικο, αλλά και σοβαρό και ρωμαλέο για να κατακτήσει τους νέους μουσικόφιλους που δεν θα έχουν αληθινή σχέση με το λαϊκό τραγούδι αλλά δεν θα θέλουν να 'χουν και ψεύτικη.

Η ΛΥΡΑ παρουσιάζει

ΒΙΚΥ ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΞΑΡΧΑΚΟΣ

ένα αφιέρωμα στα τραγούδια
της **ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ**

★

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΖΟΡΜΠΑΛΑ

ΠΑΜΕ ΣΑΝ ΑΛΛΟΤΕ

Διευθύνει ο **ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΚΗΛΑΗΔΟΝΗΣ**

Τα τραγούδια του χτες ξαναζούν
με τη Μαργαρίτα και τον Λουκιανό

★

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ΚΗΛΑΗΔΟΝΗΣ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΜΑΝΟΥ

ΧΑΜΗΛΗ ΠΤΗΣΗ

ο καινούργιος δίσκος του Λουκιανού

★

ΤΕΛΟΣ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΑΛΚΗΣΤΗ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ - ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ

ΝΕΝΑ ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΡΑΣ

Τα 35 ωραιότερα τραγούδια της δεκαετίας του '60

Ένας φανταστικός δίσκος

★

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

και τραγούδια

ΜΑΡΙΑ ΤΖΟΜΠΑΝΑΚΗ

και η μικρή **ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ**

μουσική: **ΠΑΝΟΣ ΜΑΜΑΣΟΥΛΑΣ**

★

ΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΑΦΥΛΑΧΤΗ ΔΙΑΒΑΣΗ

ΝΙΚΟΛΑΣ ΜΗΤΣΟΒΟΛΕΑΣ - ΡΟΖΑΛΙΑ

Καινούργιος συνθέτης - Νέοι τραγουδιστές

★

ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ

δύο μπαλέτα

ΕΞΗ ΛΑ-Ι-ΚΕΣ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΟ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟ ΦΙΔΙ

Παίζει πιάνο

ο **ΜΑΝΟΣ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ**

στο Καταραμένο Φίδι τραγουδά ο **ΣΠΥΡΟΣ ΣΑΚΚΑΣ**

★

ΝΙΚΟΣ ΜΑΜΑΓΚΑΚΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΡΧΟΜΕΝΩΝ

κύκλος λαϊκών τραγουδιών

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ - ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

και η **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ**

★

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΥΓΙΟΥΜΤΖΗΣ

ΜΙΚΡΑΙΝΕΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ

ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΟΥΓΙΟΥΜΤΖΗ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΟΓΔΑΝΟΣ

και ο **ΝΤΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ**

φιλική συμμετοχή

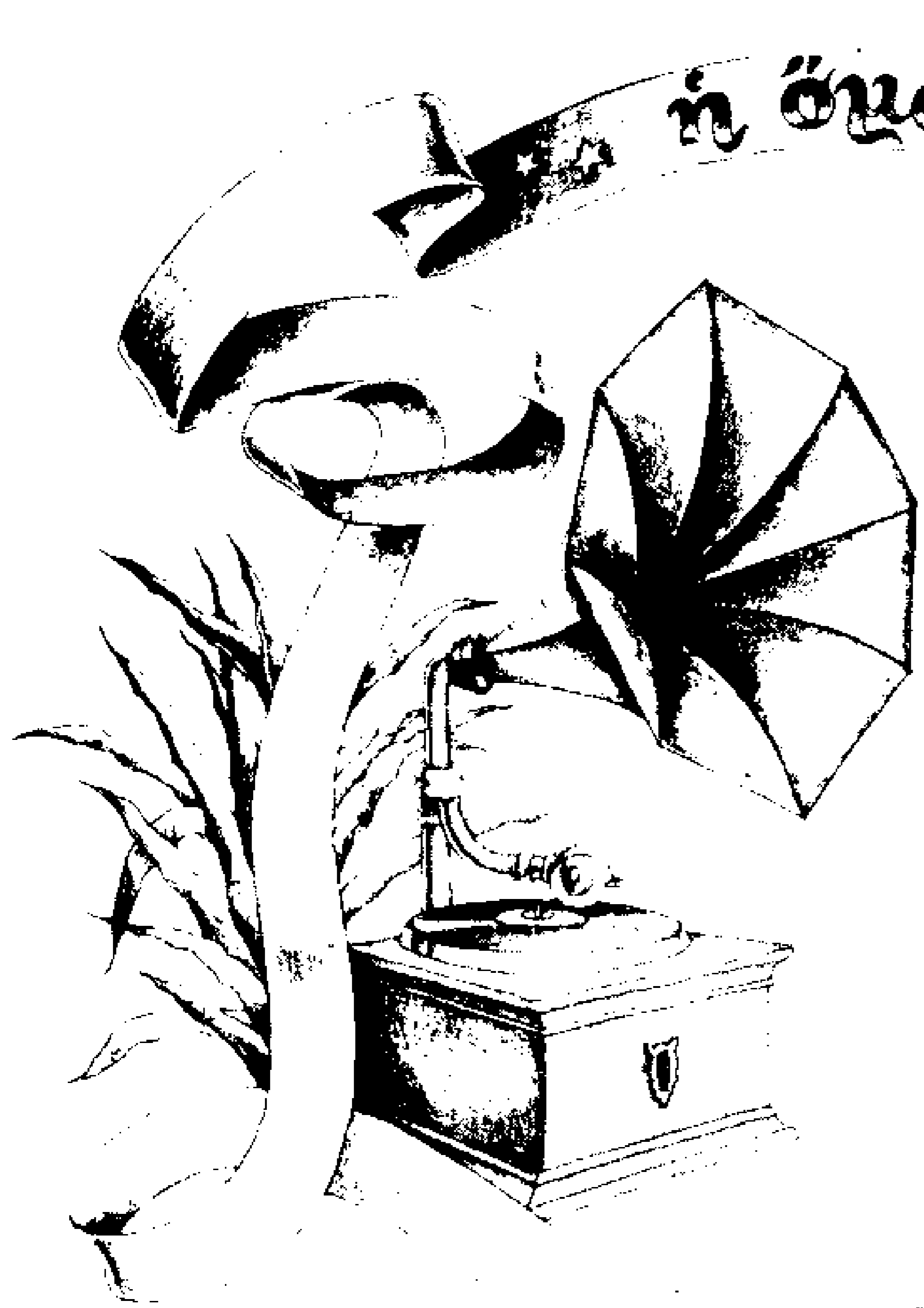
ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΡΑΣ

★

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΕΡΩΤΙΚΟ ΚΟΥΡΔΙΣΜΑ

ο δεύτερος δίσκος-επιτυχία του Γερμανού

★ η όμορφη νύχτα

ΓΛΥΚΕΡΙΑ

ΧΡ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ

Β. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ-ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

καί Α. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

σοπράνι : Λαβίνας

βιολί : Ένδριου

μπαζούκι : Γιάννης

άκιρτερόν : Χαράλαμπος

ματτιή επιμέλεια :

Σ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

★ ΟΜΟΡΦΗ ΝΥΧΤΑ

ΑΓ. ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ 44
(όπισθεν κτιρίου)

ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ 1

ΤΗΛ. 2913901

ΓΑΛΑΤΣΙ

**FREE
SHOP**

Η ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ
ΤΟΥ ΡΟΥΧΟΥ
ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ.

**FREE
SHOP**

**FREE
SHOP**

**FREE
SHOP**

ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ ΝΤΥΝΕΙ ΧΡΟΝΙΑ

ΣΚΟΥΦΑ 15, ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 3636.309

**FREE
SHOP**

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΜΑΡΚΟΣ ΒΑΜΒΑΚΑΡΗΣ - ΣΤΡΑΤΟΣ ΠΑΓΙΟΥΜΤΖΗΣ

ΖΩΝΤΑΝΗ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ ΣΤΟΥ «ΒΡΑΝΑ»

ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ ΤΟΥ 1961

(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΡΟΣ

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΒΙΟΛΙ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΤΗΣ

ΠΕΙΡΑΙΩΤΙΚΗ ΡΕΜΠΕΤΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ

(ACBA)

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ

(ACBA)

ΑΚΗΣ ΠΑΝΟΥ

ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ)

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

ΤΟ ΣΜΥΡΝΕΪΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΜΕΤΑ ΤΟ 1922.

(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ - ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΤΩΝ ΡΕΜΠΕΤΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΙ ΚΟΛΥΜΒΗΤΕΣ

SPHINX - SPHINX

(ACBA)

SPHINX

ΕΠΤΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

(ACBA)

POP ELEVEN

ΠΙΝΔΑΡΟΥ 38 και ΤΣΑΚΑΛΩΦ
3601729 - 3630868

ΚΕΝΤΡΟ Γ. ΣΑΜΠΑΝΗ
ΛΑ·Ι·ΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΔΗΜ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ - ΑΝΘΙΠΠΗ - Α.ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΡΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΛΑ·Ι·ΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ:

μπουζούκι:	ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
μπουζούκι:	ΔΗΜ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
βιολί:	ΑΛ. ΑΡΑΠΑΚΗΣ
κλαρίνο:	ΚΥΡ. ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ
ακκορντεόν:	ΛΑΖ. ΚΟΥΛΑΞΙΖΗΣ
κιθάρα:	ΝΙΚ. ΣΑΜΠΑΤΖΙΩΤΗΣ
κόντρα μπάσσο:	ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ
κρουστά:	ΧΡ. ΤΣΟΛΑΚΙΔΗΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Αγ. Λουκά 45 Πατήσια τηλ. 22.83.440 - 20.24.480